

SLOVENE

Štev. 153. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(vhod čez dvoriko nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Kopirani se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v petek, 8. julija 1904.

Izhaja vsak dan, izven nedele in praznikov, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrta leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnistvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrta leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
V prejema naročnino, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna petična (dolžina
72 milimetra) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondveta
20 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upraviškega telefona št. 188.

Profektorat v Orientu.

Vedno bolj stopa v ospredje vprašanje o protektoratu nad kristjani v Orientu, zlasti nad onimi, ki so pod turško oblastjo.

Kot poklicana protektorica katoličanov na Vzhodu je veljala doslej Francoska. Ona je dala največ in najbolj vnetih misijonarjev in je žrtvovala za misijone tudi velikanske vsote. Imela je od tega tudi svoje politične koristi: Francoski jezik se je razširil daleč po vzhodnih deželah in politični vpliv Francije se je vsled tega večal.

A Francoska je pač kot politična oblast izgubila pravico, da bi veljala kot braniteljica katoliške cerkve. Saj sedanja framsonska vlada tako dela s katoličani, kakor nobena barbarska država na celem svetu. Turški sultan lahko odgovori Franciji, da bi se ravno tako lahko on ponujal za protektorja katoličanov na Francoskem. Politični nagibi so francosko zbornico nagnili, da je z upravnim liberalno nedoslednostjo sklenila, da se samostanske šole odpravijo v Franciji, ne pa v njenih kolonijah. Oni doma ropajo samostanske šole, a hočejo, da bi njihovi misijonarji v tujih deželah širili francoski vpliv.

Zato se pa silijo zdaj naprej razne države, ki ne bi videle nerade, da bi se povzdignile na Vzhodu za „pokroviteljice katoličanov“. Italija bi rada stopila na mesto Francije, in zato tudi vlada italijanska vidi rada, če gredo italijanski misijonarji vun na kulturno delo. In glejte: Tudi nemški Viljem se ponuja papežu za branitelja krščanstva, kar je tako razvnelo Angleže, da tudi oni čutijo kar naenkrat veliko veselje, da bi »brani« katoliško cerkev.

To so seveda nečisti politični nagibi ljudi, ki misijonarjem mnogokrat več škodujejo, kakor koristijo, ker njih požrtvovalno delo izkoriščajo za svoje sebične namene.

A kak je pravni značaj tega protektorata?

Koran določuje, da je vsak človek, ki ni Mohamedove vere, sovražnik Allahov in njegovih vernikov in se mu mora napovedati vojska. Vendar je »prorok« te »sovražnike« razdelil v dve vrsti: V pogane-malikovce in v one, ki imajo »knjige«, to je pisano razodetje, kakor kristjanje in judje.

Pogani imajo na izbero samo dve stvari: Ali islam ali smrt. O kristjanih in judih pa uči turška vera, da jih sme moslim trpeti v svoji deželi, ako se podvržejo postavi in plačujejo davke. Kristjanka ali judinja more po turški veri postati tudi prava žena moslimova, ne da bi se odpovedala svoji veri; poganka pa ne sme biti niti za pestunjo.

Tako imajo kristjani pod turško oblastjo neko izredno stališče in so nekaka država v državi. A razkosani so v razne avtonomne skupine po različnih ločinah in obredih. Tu imamo katoličane vzhodnega obreda, armenske katoličane, Maronite, Sirce, uniatske Kopte, pravoslavne Grke, gregorianske Armenice, Jakobite in slednjič rimske katoličane.

Ti cerkveni organizmi, ki nimajo med seboj nobene zveze, seveda niso v stanju, da bi se branili proti krivicam turških oblasti, katere ne poznajo v praksi nobenega prava. Kadar so bili napadeni od sovražnikov, niso imeli nobenega varstva.

Obrnili so se zato do zunanjih krščanskih držav in prosili pomoči. Naravno je, da si je prisvajala pravico do brambe povsod tista oblast, ki je imela največ svojih podložnikov v gotovih krajih sultanovih dežel. A ta bramba se ni raztezala le na lastne podložnike, ampak kmalu tudi na vse kristjane v dotičnih krajih, tudi na sultanove podložnike. Protektorat se je kazal bolj ali manj vplivnega, kakor je bil ravno pri močeh »veliki gospodar«, ki je seveda le prisiljen pustil, da se njegovi podložniki

brani — čisto proti njemu samemu — s tujo pomočjo.

Med državami, ki so v teku stoletij izvrševale protektorat, stoji v prvi vrsti Beneška republika. Tudi Španija, Francija in Avstrija so čisto nastopile kot braniteljice kristjanov. A najbolj je rasel francoski vpliv, ki se je na Vzhodu neprestano krepil od Franca I. do Napoleona III. Krimska vojska in ekspedicija v Sirijo sta pa dvignili francoski vpliv na najvišjo stopinjo. Francija je prišla na glas kot vrhovna pokroviteljica krščanstva po vseh vzhodnih deželah in nad vsemi narodnostmi pod oblastjo sultanovo.

Po vojski leta 1870. si je nemško cesarstvo začelo prisvajati pravico, da se poteguje za kristjane nemške narodnosti na Turškem, in tudi katoliške zavode, če tudi stoje že pod protektoratom druge države. S tem je Nemčija pokazala, da ne priznava nobene vrhovne protektorske oblasti nobene države. Vršla so se vsled tega razna pogajanja med Berlinom in Parizom.

V novejšem času sta Avstrija in Rusija, kakor znano, sklenili, da varujeta kristjane na Balkanu. Koliko je vreden ta »protektorat«, vidimo iz tega, da niti najbolj potrebnih reform ne more doseči.

Vendar je ureditev pravnega položaja kristjanov pod turško oblastjo eno najbolj važnih vprašanj civilizacije in človečnosti; 6000 ravnokar zopet umorjenih Armencev, neštete množice onečaščenih žena, v mukah pomorjenih otrok in starcev vpijejo do neba in kličejo ves krščanski svet, da se naj dvigne in reši kristjane tega strašnega jarma.

To vprašanje pa se mora rešiti le pomednarodnem protektoratu krščanskih oblasti. Posamezne države morajo vzeti nase odgovornost za brambo kristjanov v gotovih deželah. Ali se bo pa to izvršilo?

Zavist držav — to je življenje sulta-

novo in smrt kristjanov. Propast francoskega vpliva na vzhodu vsled politike Combesove zna biti povod, da se začno razne druge države bolj zanimati za kristjane pod turško oblastjo in da nastanejo nova protekatorska ozemlja, v katerih se bo storilo kaj več, kakor se je doslej.

Pisma z Balkana.

Sofija, 2. julija.

Kabinet Rače Petrova visi na niti. Vzrok je nasprotje med vojnim ministrom in ostalimi min. tovariši. Pa tudi knez Ferdinand je komaj čakal, da se iznebi nekaterih ministrov, katerih že dolgo ne trpi.

Vojni minister Savov je bil odsoten v Franciji skoraj mesec dni; zastopal ga je general Nikiforov. Ministrski svet je na predlog trgovinskega ministra Genadijeva sklenil, da se pusti na dopust za časa žetve polovica vojakov stalne armade. Temu sklepu je pritrdil tudi general Nikiforov. Dva razloga sta vodila vlado; v prvi vrsti finančnogospodarski, ker si vlada precej prihrani; v drugi vrsti stori vlada veliko uslugo poljedelskemu prebivalstvu, ki ravno ob žetvi potrebuje delavcev. Vojni minister Savov pa s tem sklepom ni bil zadovoljen. Ko se je povrnil v Sofijo, je bilo prav, kar je storil, da je na svojo roko razveljavil sklep min. sveta. Naravno, da je to samovoljno postopanje vznevoljilo vse ostale ministre. To je povod razpore, ki se utegne končati z min. krizo, ker je general Savov izjavil, da ne odstopi od svoje naredbe in raje zapusti min. sedež, češ, da je on sam odgovoren za armado. Na drugi strani pa ostali ministri ne morejo trpeti, da se njih sklepi ne uvažujejo. Posledica je, da odstopi celo ministrstvo. Vsled tega je šel min. predsednik Petrov h knezu v Goksinograd. Petrov se je vrnil v Sofijo in se ne prikaže, iz česar sklepajo, da je bila avdijenca pri knezu zanj nepovoljna in da je knez na strani vojnega ministra.

Knez želi, da odstopi trgovinski minister Genadijev, a drugi naj bi ostali. Ti pa brez Genadija ne ostanejo v kabinetu. Za kneza je to sitno, ker težko dobi moše, ki bi ga brezpogojno poslušali. Razpor sku-

LISTEK.

Mateo Falcone.

Francoski spisal Prosper Mérimée.
(Konec.)

Hladnokrvno je rekel Gianetto adjutantu: »Moj ljubi Gamba, jaz ne morem hoditi, me bodeš moral pustiti nesti.«

»Ti si tekel danes, kakor jelen«, je rekel grozni zmagovalec, »toda bodi miren, jaz sem tako zadovoljen, da te imam, in že raditega bi te nesel pol milje daleč na hrbtnu. Naredili bomo nosila iz vej in plašča in pri Crespoli dobimo konje.«

»Dobro«, je rekel jetnik, »položiti moram tudi malo slame na nosila, da bode ugodnejše.«

Ko so delali orožniki nosila iz kostanjevih vej in zavezovali Gianettovo rano, se je približal Mateo Falcone po stezi, ki vodi v makijo. Žena je hodila počasi, ker je nosila vrečo kostanja, dočim je nosil mož sam dve puški, eno na rami in eno v roki. Ko je zagledal vojake, je bila prva njegova misel, da so prišli po njega. Bil je sicer na dobrem glasu, toda vsak korziški prebivalec majde, če išče malo po svojem spominu,

kakšen majhen greh, kakšen strel ali tako malenkost. Mateo je imel boljšo vest kakor drugi, ker že deset let ni na človeka pomeril; toda bil je previden in pripravljal se je na brambo, če bi bilo treba.

»Žena«, je rekel Giuseppe, »daj vrečo na tla in bodi pripravljena.«

Ubogala je takoj. Dal ji je puško, ki jo je nosil na rami, ker bi ga bila lahko ovirala. Napel je petelina na oni, ki jo je v roki nosil, in šel počasi proti svoji hiši, pripravljen, da se pri vsakem sovražnem koraku skrije za drevo in strelja. Žena mu je sledila za petami, nesoč drugo puško in torbico s patronami.

Tudi adjutant je bil v sili, ko je videl Mateja tako umerjenih korakov proti sebi korakati z roko na petelinu.

Ko bi bil Gianetto, si je mislil, slučajno Matejev sorodnik, ali njegov prijatelj, bi ga hotel braniti in potem bi zadel gotovo dva izmed nas in meril bi name vključ sorodstva — — —

V tem težkem položaju je sklenil, iti Mateju nasproti, da mu pove celo stvar in ga pri tem ogovori, kakor starega znanca. Toda mala oddaljenost, ki ga je ločila od Mateja, se mu je zdela strašno dolga.

»Hola, stari tovariš«, mu je zaklical, »kako je, moj dragi? Jaz sem Gamba, tvoj sinovec.«

Mateo je obstal, ne da bi odgovoril, in ko je oni govoril, je vzdignil počasi puško, da je molela cev v zrak, ko je stopil adjutant predenj.

»Dober dan, brat«, je rekel adjutant in mu ponudil roko, »dolgo je že, odkar te nisem videl.«

»Dober dan, brat«. (To je navaden pozdrav na Korziki.)

»Prišel sem, da tebe in Pepo mimo grede pozdravim. Storili smo danes dolgo pot, toda ne smemo tožiti o utrujenosti, ker smo vjeli Gianetta Saupiero.«

»Hvala Bogu«, je rekla Pepa, »pretekli teden nam je ukradel mlado kozo.«

Te besede so Gambo oveselile.

»Revež!« je rekel Mateo, »bil je lačen.«

»Branil se je kakor lev«, je nadaljeval adjutant malo manj pogumno, »enega orožnika mi je usmrtil in korporalu Chardenu je roko razstrelil; toda to ne škoduje ničesar, ta je Francoz — — —. Potem se je tako skrill, da bi ga ne bil niti sam zlodej

našel. Brez mojega malega bratranca bi ga ne bil našel.«

»Fortunata?« je vzliknil Mateo.

»Fortunata?« je ponovila Giuseppa.

»Da, Gianetto se je skrill pod kup sena, toda moj mali bratranec mi je pokazal njegovo skrivališče. Rekel bodem zato njegovemu stricu, da ga obdaruje. Tvoje in njegovo ime pride v poročilo, ki ga pošljem generalnemu prokuratorju.«

»Proklete!« je mrmral Mateo tiho pred-se.

Prišli so do četa, Gianetto je že ležal na nosilih, in hoteli so ga že odnesti. Ko je videl Mateja v družbi adjutantovi, se je pomenljivo smehljal, obrnil k hiši in pljunil na njen prag rekoč: »Hiša izdajalec!« Samo mož, ki je bil pripravljen umreti, bi bil mogel Mateju besedo »izdajalec« v obraz zalutiti. Dober sunek z nožem bi bil razčlutev takoj maščeval. Toda Mateo ni storil ničesar; položil si je samo roko na čelo, kakor uničen mož. Fortunato je stopil v hišo, ko je videl četa priti. Prišel je kmalu zopet z loncem mleka, ki ga je ponudil Gianettu.

»Proč od mene«, mu je zaklical ujetnik zaničevalno, in obrnivši se k nemu izmed

šajo poravnati s tem, naj bi vojni minister razglasil, da je le začasno razveljavil sklep ministrskega sveta. In to je v Bolgariji mogoče, ker se je že večkrat zgodilo. A to bi moral knez sam storiti, ker je pokazal, da se strinja z vojnim ministrom. In tudi javnost sodi, da je vojni minister delal v sporazumu s knezom. A četudi se poravna ta razpor, vendar so vladni Raše Petrova dnevi šteti. Kakor je sedaj sestavljena, ne more dalje živeti, marveč se preustroji.

Volitve za okrožne skupščine so te dni dovršene. Vlada je dobila veliko večino. Sicer pa bi bilo čudno, ko bi bilo drugače. Odkar obstoji Bolgarija kot država, ni se še zgodilo, da bi opozicija zmagala pri volitvah. Te se vedno tako vrše, da mora zmagati, četudi ima le toliko pristašev, kolikor kandidatov.

Rusko-japonska vojska.

Uspeh Kuropatkinov.

Petrograd, 7. julija. (Kor. urad.) Iz Ljaojana (Ruska brzoj. agent.) Japonci so poizkušali rusko armado obkoliti na obeh krilih, a so morali to namerno opustiti. Kuropatkinu se je namreč posrečilo, da je z rekaterimi spretnimi manevri dobil v roke strategično in taktično ugodno postojanko, s katere mu je bilo mogoče napadati posamezne japonske oddelke ob notranji njihovi operacijski črti. Ko so Japonci to nevarnost opazili, so svoja krila umaknili proti jugu in vzhodu.

Razne brzojavke o položaju na bojišču.

London, 6. julija. Petrogradski dopisnik »Daily Telegraph« poroča: Iz verodostojnih krogov mi je znano, da pri Hajčenu ni pričakovati odločilne bitke, ker Japonci ne prodirajo, Kuropatkin pa noče prirediti bitke. Kuropatkin je sklenil raje zapustiti Ljaojan, kakor se spustiti pri takih razmerah v boj. Dobro poučene osebe trdijo, da Japonci ne bodo prodirali dalje. In sicer so sklenili to radi tega, ker težko prevažajo težke topove. Mandžurija more preživljati 600.000 mož in mnogo konj.

Petrograd, 6. julija. »Russ« poroča iz Dašičava: Od kajovske obali smo slišali 3. t. m. močno kanonado. Baje so napadleruske torpedovke japonske prevozne ladje. Med deževjem je dne 28. junija voda poplavlila ruski tabor. Rumunski vojaški zastopnik se je rešil s tem, da je presegal v taborišču steno s sabljo. Nekega ruskega kornega poveljnika so rešili vojaki. Voda je segala do prsi. Ta nezgoda se je dogodila med Tono in Kutladi nad Iokavom.

London, 7. julija. Japonci imajo namen odrezati umikanje Rusov proti Mukdenu. Da bi se japonske čete umikale, »Standard« dementira in dokazuje to s tem, da so Japonci imeli uspeh pri ruskem napadu na Montienlin. Druge vesti pa zopet poročajo, da je tropično deževje ustavilo japonsko prodiranje. Rusi so iz krajev, katere so za sedli Japonci, popolnoma odstranili vsa živila.

London, 7. julija. »Daily Telegraph« je mnenja, da se bo japonskemu glavnemu poveljniku posrečilo obraniti se Kuropatki nove armade med napadom na Port Artur. Japonci se bojé pomnoževanja ruskih čet na severnem delu poluotoka Ljaojana, ker menijo, da jih hočejo te čete zopet ovirati pri

napadu na Port Artur, katerega nameravajo sedaj v najkrajšem času napasti.

Berolin, 7. julija. Peterburški uradni list poroča iz Ljaojana: Bataljon brigade generala Kaštalinskega se je priplazil v strašnem dežju na japonske pozicije pri Landiansianu ter jih napadel. Stotnija Japoncev je bila skoro popolnoma uničena. Ko so bili Rusi pri tretjem naskoku skoro popolnoma obkoljeni, je prišel nov bataljon na pomoč. Rusi so izgubili 300 mož, Japonci nad 1000 mož.

Berolin, 6. julija. Iz Ljaojana poroča »Lokal Anzeiger«: Tu zopet močno dežuje. Do velike deževne dobe bržkone ne bo veliko več lepih dni. Lepše vreme je navadno šele proti koncu avgusta. Ako ne prično Japonci v kratkem odločilne bitke, bo njihov položaj kritičen, ker bodo Rusi po deževni dobi že znatno močnejši. Sedaj se Rusi vedno lahko umaknejo, ako jih Japonci napadejo s premočjo.

London, 7. julija. »Daily Telegraph« poroča iz Tokia: General Kuroki poroča o boju prednjih straž pri prelazu Motien: Dne 4. t. m. ob 4. uri zjutraj sta obkolili dve ruski stotniji naše straže ob prelazu. Vnel se je boj z bajoneti. Umikajočega sovražnika je zasledoval glavni oddelek naših prednjih straž. Skoro istočasno je napadel sovražnik naše prednje straže zahodno od Skiakaolina, toda moral se je umakniti. Izgubili smo 13 mrtvih, dočim je bilo 36 mož in 2 častnika ranjenih. Sovražnik je zapustil na bojišču 53 mrtvih in 40 ranjenih ter je imel tudi na zasledovanju velike izgube.

Pozicije ruskih in japonskih bojnih čet.

Petrograd, 7. julija. Dopisnik »Birševija Vjedomosti« brzojavlja o pozicijah obeh armad sledeče: V Kajpinu je oddelek generala Čirikova. Vzhodno od tu so kozaki pod generalom Miškenkom. Sovražnikova glavna moč je v Sinjanu in pred Kajpinom. Kaj sovražnik namerava se ne ve. Bržkone napade Dašičav. Japonci pošiljajo ruskim oddelkom razglase, v katerih obljubujejo onim, ki se dajo vjeti, velike prednosti.

Boj pri Dašičavu.

Peterburg, 7. julija. Dopisnik »Bivšega Vjedomosti« brzojavlja iz Dašičava: Včeraj se je tu vršila vroča bitka, v kateri se je odlikoval oddelek generala Samsonova ter prisilil sovražnika, da se je vmaknil proti Kiulienčenu. Kozaki so pregnali sovražne prednje čete. Posebno mnogo izgub je zadal sovražniku bataljon transbajkalskih kozakov. Ker pa so se sovražnikove čete znatno pomnožile, morali so se naši oddelki umakniti.

Novi boji.

London, 7. julija. »Daily Chronicle« poroča iz Tokia: Zadnje dni so se vršili pred Port Arturjem, Hajčenom in Kajpinom ljuti boji, katerih izidi niso znani. Japonci nameravajo postaviti na bojišče milijon vojakov, ako bo vojska trajala do prihodnjega junija.

Japonci se bližajo Ljaojanu.

London, 7. julija. »Times« poroča iz Ljaojana: Dva japonska oddelka, močna 40.000 mož, z artilerijo, sta že došla preko Fensilinskega prelaza. Prednje čete teh oddelkov se pomikajo proti Ljaojanu. Ruske čete so bile v kljub hrabremu odporu potisnjene nazaj proti severu in severo-vzhodu.

Falcone je zgrabil uro in jo vrgel tako v kamen, da se je razletela v tisoč kosov.

»Žena,« je rekel, »je ta otrok moj?«

Giuseppina rjava lica so postala rdeča, kakor opeka.

»Kaj govoriš, Mateo, menda veš, s kom govoriš?«

»No, to je prvi otrok našega rodu, ki je storil izdajstvo.«

Fortunato je še bolj vzdihoval in stokal, Falcone pa ga je gledal nepremično s svojimi risjimi očmi. Potem je udaril s puško na tla, jo vrgel zopet preko rame in zaklical Fortunatu, naj mu sledi. — Deček je ubogal.

Giuseppa je hitela za Matejem in ga prijela za roko. »Tvoj sin je«, je rekla s tresočim se glasom uprši svoje črne oči v mozeve, kakor bi hotela tam brati, kaj se godi v njegovi duši.

»Pusti me, jaz sem njegov oče«, je odvrnil Mateo.

Giuseppa je objela sina in stopila nazaj v hišo, kjer je molila iskreno pred podobo Brezmadežne. Med tem je šel Mateo v malo dolinico, kjer je našel, da se dajo tla lahko prekopati. Prostor se mu je zdel primeren.

»Fortunato, pojdi k onemu velikemu kamnu.«

Zadnji ruski uspehi.

»Russ« piše: Zadnji uspehi ruskega orožja pri prelazu Dalin in oddelka generala Miščenka so napravili najboljši utis. Izgube Japoncev pri prelazu so znašale nad 800 mož, v spopadu z generalom Miščenkom pa 1500 mož. Karakteristika zadnjih spopadov je v tem, da so Japonci vsprejeli boj na boda. Uspehi tega boja so bili zanje pogubni. Tako je bila v spopadu z generalom Miščenkom ena japonska kolona popolnoma uničena od ruskih strelcev.

Rusija vpoklicuje mornariške rezerviste

Peterburg, 6. julija. Današnja številka zbirke postav prinaša carjev ukaz, s katerim se vpoklicujejo vsi nadomestniki baltiških oristanšč razven iz guvernijskega Orenburg in Tinsko. Dalje se še vpoklicujejo v Sevastopol rezervniki donskih okrajev Taganrog in Rostov ter iz 4 okrajev krimske guvernije.

Japonski vojni davki.

Inozemci na Japonskem ne bodo plačati vojnega davka, ki je povečal že tako visoke davke za 50 odstotkov. Poslaništva so naredila svojim državljanom, naj plačajo davke a naj ob enem protestirajo.

Ruska in japonska vojna moč.

Število za Vzhodno Azijo določenih ruskih čet, o katerih imamo poročila, znaša: 379 bataljonov infanterije, 259 stotnij in eskadronov, 128 baterij ali 488.901 mož (372.534 za boj določenih, 330.643 pušk, 26.975 sabelj in 992 topov).

Poleg tega pridejo v poštev še razni topovi v raznih trdnjavah in utrdbah. Ako se upoštevajo, da so v vojski oddelki še jako pomnoženi, tedaj se lahko računa, da bo Rusija imela za preživetje v Vzhodni Aziji po zimi 1904.—1905. nad 600.000 mož, a še vedno ne bo izčrpana sila, katero Rusija lahko postavi na bojišče.

Japonska po dosedanjih izjavah vojaških veščakov lahko postavi v boj 272 infanterijskih bataljonov, 84 eskadronov, 172 baterij, skupno 394.638 mož (260.680 določenih za boj z 235.272 puškami, 15.120 sabljami in 1032 topovi). S tem je pa vojna moč popolnoma izčrpana, pri topovih je pa treba odšteti one topove, katere mora ohraniti še v domačih trdnjavah.

Zopet japonska ladja se potopila.

London, 7. julija. Reuterjev urad poroča iz Tokia: Japonska križarica »Kaimon« je zadela dne 5. t. m. v Talienvanskem zalivu na mino ter se je potopila. (»Kaimon« je manjša ladja za obrambo obrežja, 64 m dolga, 10 m široka, ima 1367 ton vsebine, 1260 konjskih sil strojne moči, 8 topov srednjevelikih in 5 mitraljez ter 230 mož posadke.)

Koliko časa bo trajala vojska?

Petrograd, 7. julija. Mobilizacija v Rusiji bo skoro splošna, ker so strokovnjaki mnenja, da bo vojska trajala dve leti.

Rusi dobili po morju topove.

Antwerpen. O parniku »Pronto«, ki je zapustil Antwerpen meseca aprila t.l., da prepelje mnogo Kruppovih topov in municije v Port Artur, so sedaj došla poročila. Ko je kapitan v Honkonu izvedel, da je Port Artur oblegan, spremenil je vožnjo ter srečno priplul v Vladivostok.

Deček je steril, kar se mu je zapovedovalo. in pokleknil.

»Moli svojo zadnjo molitev«, je rekel Mateo z groznim glasom.

Otrok je molil očenaš, vero, češče Marijo in litanije. Oče je rekel na koncu vsake molitve s trdnim glasom »Amen«.

»Ali si končal?«

»Oh, oče, usmiljenje! Odpusti, ne storim nikoli več! Prosil bodem strica, da Gianetta pomilosti.«

Se je govoril, Mateo je nabasal svojo puško in nameril rekoč: »Bog ti odpusti«. Deček se je čbupno mučil, da bi vatal in objel očetova kolena, toda ni imel več časa. Mateo je izprožil in Fortunato se je zvrnil mrtev na tla.

Ne da bi se ozrl, je odšel Mateo v hišo po lopato, da pokoplje sina. Komaj je storil nekaj korakov, je prihitela Giuseppa, prestrašena od strela.

»Kaj si storil?«

»Pravico izvršil.«

»Kje je?«

»V dolinici, pokopljem ga. Umrl je kot kristjan. Plačal bodem sv. mašo zanj. Mojemu zetu Tiodoru Bianchi povej, da se naj k meni preseli.«

Izgube japonske mornarice.

Berolin, 6. julija. Japonska mornarica trdi, da je imela od začetka vojske sledeče izgube: Mrtvih 949 mož, ranjenih 253 mož, pogreša pa se 88 mož. Ranjencev je umrlo 15. Sveda tu niso všeti vojaki, ki so umrli v sled bolezni.

Port Artur.

London, 6. julija. V Peterburgu govorijo, da je del portarturske posadke udri iz trdnjave, a se je moral pred japonsko premočjo umakniti nazaj ter imel mnogo izgub. »Standard« poroča iz Tienšina, da se je v Inkavu vkrcalo na torpednega rušilca »Burukov« 10 častnikov in 100 mož.

Dunaj, 7. julija. »Neue Fr. Presse« dokazuje, da so ruske ladje v Port Arturju še vedno oborožene s vsemi topovi.

London, 7. julija. Iz Tiencina poročajo, da je ruski rušilec torped »Poročnik Burukov«, ki je izvršil več središnih voženj med Port Arturjem in Niudvanom, v soboto zvečer se vrnil v Port Artur. Ako je pripeljal v Port Artur admirala Strydlova, ni znano. Poveljstvo ruskega portarturskega brodovja je prišlo sedaj iz rok admirala Witthöfta v roke admiralu kneza Uchtomskega.

London, 7. julija. V soboto so pri Port Arturju Rusi vjeli 60 japonskih ogleduhov. Rusi baje vozijo z vlaki še lahko iz Port Arturja 16 milj daleč.

Japonci najemajo tuje parnike.

Pariz, 7. julija. Japonsko trgovsko brodovje ne zadostuje več potrebam vojne uprave. Japonci morajo že za drag denar najemati vse proste parnike, ki se prikažejo v Vzhodnem morju, posebno angleške, nemške in švedske.

Podmorsko ladjo »Protector« kupila Rusija?

Petrograd, 6. julija. Ameriška podmorska ladja »Protector« je že nekoliko dni v Kronstadtu. Prihodnji mesec pojde s baltiškimi brodovjem na bojišče.

Proti nalezljivim boleznim.

Petrograd, 7. julija. Moskovskokazanska železniška družba je priredila posebne vozove za bakteriološko postajo, ki pojde na bojišče. V tem premakljivem laboratoriju bodo pripravljali varstvena sera proti nalezljivim boleznim.

Maršal Oyama je odpotoval na bojišče.

London, 7. julija. Novi vrhovni poveljnik japonske armade, Maršal Oyama, je odpotoval včeraj iz Tokia z generaloma Kodama in Fukušima ter mnogoštevilnim štabom k svoji armadi. Generali so zapustili urad generalnega štaba ob 10. uri ter bili na potu na kolodvor burno pozdravljani. Na kolodvoru je angleški poslanik vatopil s soprogo v maršalov salonski voz. Tudi ameriški poslanik je bil uradno prisoten. Maršal Oyama in njegov štab se vkrcata v Simonoseki ter se odpeljeta v Mandžurijo.

Car pregleduje na bojišču odhajajoče.

Petrograd, 7. julija. Car Nikolaj odpotuje v Penzo, Syran, Samaro in Kazan, da pregleda čete 5. in 6. vojnega kora, ki odidejo na bojišče.

Rusija hoče sama določiti mirovne pogoje.

Petrograd, 7. julija. Dasiiravno bo poteklo še precej časa do mirovnih pogajanj, vendar se vojaški in vladni krogi že pridno pečajo z okoliščinami, katerim bo sledilo to velevažno dejanje. Drugače berolinskega shoda Rusija noče doživeti. Umešavanje tujih velevlastij v njene zadeve hoče preprečiti z mobilizovanjem vse ruske armade pred mirovnimi pogajanjmi.

Ruske pomožne ladje.

Port Said, 6. julija. Parnik »Peterburg« (8000 ton) ruskega prostovoljnega brodovja je prišel danes sem z 241 vojaki. Namerjen je v Vladivostok. Rusko prostovoljno brodovje je nastalo leta 1876. kot nekaka rezerva, ter je večinoma v Črnem morju. Sestoji se pa iz trgovskih parnikov, katerim poveljujejo odpuščeni pomorski častniki. — Ladje so tako urejene, da jih lahko v vojski porabijo kot pomožne ladje. Ker imajo razbožene trgovske zastave, smejo pluti skozi Dardanele.

Ladjo »Orel« so uredili za bolniško ladjo »Rdečega križa«. Sultan je že l. 1891. izjavil, da je pripravljen, pustiti za časa vojske takozvano prostovoljno črnomoško brodovje, ki v vojski križari, skozi Dardanele. Ako vozi kaka taka ladja na krovu vojske, mora dobiti od turške vlade za prehod posebno dovolilo. Rusija bo že našla sredstva, da se izogne takim naredbam, ako vozijo ladje vojaštvo.

Mnenje Amerikancev.

London, 6. julija. Iz Japonski prijaznih krogov poročajo: Ameriški vojaški dostojanstveniki so mnenja, da bodo Japonci med deževno dobo lažje izvrševali vojne

orožnikov je rekel: »Tovariš, daj mi piti«. Orožnik mu je dal svojo steklenico in ropar je pil vodo, ki mu jo je ponudil mož, s katerim se je malo prej streljal. Potem je prosil, naj se mu roke tako zvežejo, da jih bode imel na prsih in ne pod hrbtom. Izpolnili so njegovo željo, in potem je adjutant dal znamenje za odhod poslovilni se od Mateja, ki mu ni odgovoril ničesar, in odšel je hitro v dolino.

Preteklo je deset minut, da je Mateo izpregovoril. Deček je gledal nemirno zdaj mater, zdaj očeta, ki ga je gledal srdito, upirajoč se na puško.

»Lepo začenjaš,« je rekel končno Mateo mirno, toda z glasom, ki je moral vsakega prestrašiti, ki ga je poznal.

»Oče,« je vzkliknil deček s solzami v očeh in se hotel pred njegova kolena vreči; toda Mateo mu je zaklical: »Prođ od mene!« in deček je obstal nekaj korakov, ihtoč pred očetom.

Giuseppa, ki je zdaj tudi bližje prišla, je zapazila verižico, katere konce je visel izpod Fortunatove srajce.

»Kdo ti je dal uro?« je vprašala strogo.

»Moj bratranec, adjutant.«

operacije kot Rusi. Kakor kažejo poročila, Japonci prodirajo vedno dalje, dočim se Rusi umikajo. Baje namerava general Stakelberg pri Kajpinu poskusiti oprostiti svojo zvezno črto na jugozahodu in vzhodu od napada japonskih divizij. V Washingtonu ne dvomi, da je general Stakelberg popolnoma ločen od glavne armade, ter da ga bo general Kuroki vsak čas napadel. General Kuroki ima pri sebi do tri divizije, ki stoje med Ljaonanom in Mukdenom. Kmalu se bo moral tudi general Kuropatkin umakniti iz svojih pozicij, vendar pa mislijo, da se ne bo umaknil proti severu, ne da bi poskusil oprostiti Stakelberga. Ako se to zgotovi, se bo vršila bitka med Kajpinom in Hajderom. Ameriški vojaški dostojanstveniki so mnenja, da bodo v tej bitki zmagali Japonci, ker bo general Kuroki volil bojišče, ter bo imel topniško premoč.

Japonska zopet išče posojila.

London, 6. julija. Dasi ravno je pred kratkim japonska vlada uradno razglasila, da ne bo vzela letos nobenega posojila več, vendar trdijo dobro poučeni krogi, da se že vrše pogajanja za novo posojilo.

Angleški parnik pred ruskim sodiščem.

London, 6. julija. Kakor brzojavljajo iz Vladivostoka, so ruske ladje pripepljale 2. t. m. tja angleški parnik »Cheltenham«. V kratkem bodo razglasili sodnijsko razsodbo. Parnik je vozil baje vojaške potrebitve za Japonce.

Ogrski državni zbor.

Zbornica je včeraj nadaljevala proračunsko razpravo. Ko je govorilo več govornikov o proračunu, med njimi Molnar in Pap proti predlogi, je bila zaključena splošna razprava. Nato se je ministrski predsednik grof Tissa pečal z govorom Banffyja. Izjavil je, da ni Madžara, ki bi napravil Hrvaški zavzel drugo stališče, kakršno je zavzel Banffy. Kar se tiče njegovih izjavljanj o vladni hrvaški politiki, ni bilo umestno, tako diskretno vladno delovanje obravnavati v zbornici. — Tudi Banffy je bil tega mnenja, a v zadnjem času se je navadil, da spozna sicer pravo, a stori ravno narobe. — Kar se tiče Banffyjevih opazk o finančni nagodbi z Hrvaško, stoji Banffy na stališču hrvaških skrajnih strank, ker trdi, da ima del države posebne avtonomne pravice, da naj nosi tudi sam stroške. Hrvaška bi mogla to doseči le s finančno samostalnostjo, proti kateri se borimo s stališča enotnosti ogrske države. Hrvaški so bili vzeti eksistenčni pogoji z užitinskimi davki in opravičena je zahteva Hrvaške, da uredimo nezdružbe finančne razmere. Prepričan sem, da stoji zbornica brez razlike strank na pravem madžarskem narodnostnem stališču, valed katerega ne smemo Hrvaški jemati predpogojev za razvoj. Kar se tiče carin, ozemlja, so pri tem vprašanju merodajne narodno gospod. in ne pol. koristi. Naša politika bode le tskrat narodna, ako z narodno-gospodarsko politiko dvignemo materijalno moč naroda. Ravno to velja tudi o monarhiji kot velevlasti. (Nemir na levi in medklici.) Nas čisto nič ne briga velevlast, ne potrebujemo je! Madžarski narod obstoji le toliko časa, dokler je član velevlasti. Moč obeh držav bo pa tembolj velika, čim večja je moč posameznega dela. Ni še prav dolgo, ko smo v Banffyju imeli priliko videti odločnega zastopnika skupnega carinskega ozemlja, ki je hotel v tem vprašanju iti mnogo dalje, kakor so šli vai dosedanj o grski državniki, ker je hotel odstraniti rok za sklepanje pogodb z Avstrijo in zavezati roke ogrski zbornici napram ostalim faktorjem. In sedaj je razvil Banffy zastavo za samostojno ogrsko carinsko ozemlje. Rado vedno sem pričakoval, kako bode Banffy utemeljeval radikalno premembo svojih načel. In povedal je, da on ni strokovnjak, marveč so ga poučili v tem vprašanju strokovnjaki, ki so trdili, da bi se s tem dvignila obrt in trgovina. Kdor pa ni dobro poučen v narodnem gospodarstvu, naj ne vodi naroda v lahkomišljeni boj. — V nadaljnjem svojem govoru je rekel ministrski predsednik, da naj ogrska država ne razvije armadnega vprašanja in naj stremi v narodnostnem oziru doseči to, kar se doseže brez nevarnosti za državo. Končno je priporočal, da naj zbornica odobri proračun.

Izjava nemških liberal. poslancev na Gor. Avstrijskem.

Klub nemških liberalnih poslancev na Gorenjem Avstrijskem je izdal izjavo, v kateri povdarjajo, da razmere v državnem zboru vsled češke obstrukcije jako neugodno vplivajo na državo, kakor tudi na političko-gospodarski položaj nemškega naroda. Poslanci vztrajajo na stališču, da ima državni zbor po ustavi predpisan delokrog. Ker pa z ozirom na sedanji položaj državni zbor ne more zadostiti ljudskim zahtevam, nastane za klub dolžnost, zastopati ljudske zahteve v deželnem zboru. V izjavi nadalje povdarjajo, da nazadnje trgovina in rastejo davki, ravno v zadnjem času pa je vlada ukrenila več stvari na škodo nemstvu. Raz-

voj popolno nemške Gorenje Avstrije je pa z vsem nemštvom v Avstriji tako v tesni zvezi, da vpliva vsaka izguba nemštva v Avstriji tudi na Gorenjo Avstrijo. Zato hoče klub v deželnem zboru dvigniti svoj glas in zastopati upravičene zahteve nemškega prebivalstva. Svojo izjavo sklepajo: Borimo se proti gospodarskemu in političskemu nazadovanju, zastopati hočemo gospodarski in avtomobilski napredek naše dežele in skrbeti, da se obdrži naše nemštvo.

Dveletno vojno službovanje na Francoskem.

Francoska zbornica je sprejela s 516 proti 43 glasovom zakon o popolnem uvedanju dveletnega vojnega obveznega službovanja; vsi tozadevni predloženi popravki so bili odklonjeni. Nadalje je zbornica vzlic ugovoru vojnega ministra in komisije v sprejela s 400 proti 173 glasovom popravek da se med 1. julijem in 1. oktobrom rezervisti ne smejo klicati pod vojaško službo.

O napadu na finskega guvernerja Bobrikova.

Iz Helsingforsa poročajo: Orožništvo je je aretiralo in odvedlo očeta Bobrikovega napadalca, bivšega senatorja in generala Savmana, nadalje pri farsu na vaučilišču v Helsingforsu, dr. Estlanderja in Hsomena, kakor tudi bančnega uradnika Atashona in knjižničnega asistenta Gumeru-a v Peterburg. Kjer se bode vršilo zaslišanje o soudeležbi pri atentatu.

Z Balkana.

Bolgarski ministrski predsednik Petrow se je izjavil, da so vse vesti in kombinacije o takozvani balkanski trodržavni zvezi neutemeljene. Razmere med Srbijo in Bolgarijo so zgolj gospodarskega značaja in je do političske zveze še daleč. Kombinacije o zblizanju Bolgarije in Črnogore pa niso niti v gospodarskem in ne v političkem oziru opravilene.

Rumunski vojni minister se je izjavil, da je nabava novih topov za rumunsko armado odvisna od sklepa avstrijske vlade glede brzostrelnih topov in bode vlada svoj sklep storila šele jeseni.

Angleži v Tibetu.

Pri navalu dne 6. t. m. na tibetanske utrdbe, o katerem smo poročali včeraj, so izgubili Angleži enega častnika in 3 može; 4 častniki in 23 mož je bilo ranjenih.

Angleška vlada v zadregi.

Povodom slavnostnega obeda, katerega so priredili člani angleške vladne stranke, je govoril ministrski predsednik lord Balfour sledeče: Vlada ne namerava odstopiti, akoravno je neljaliteta nekaterih članov unijske stranke bolj nevarna, kakor izid poslednjih volitev, katere so povzročile neresnične govorce o kitajskih delavcih v Transvaalu. Če pa prevlada v stranki mnenje, da bi trpela skupna korist, ako sedanja vlada ostane na kmilu, je vlada takoj pripravljena, da odstopi.

Francija.

Zbornica je v včerajšnji seji odobrila zakonski načrt o nadzorovanju družb za zavarovanje življenja.

Kakor poroča neki nacionalni list, je francoska vlada na meji pustila zapleniti 500 zabojev kartuzijanskega likerja, ki so ga v Taragono prognani kartuzijanci poslali na Francosko.

Komisija, ki je preiskovala zadevo kartuzijancev o podkupljenju min. predsednika Combeja, je svoje poročilo sklenilo sledeče: 1. Preiskava je dognala popolno poštenost min. predsednika Combeja in njegovega sina in je bil Mascuand neopravičeno zapleten v zadevi; 2. obžaluje, da je min. predsednik v seji dne 10. junija govoril o podkupovalnem poskusu, ki se nikdar ni vršil; 3. obžaluje nekatere nepravilnosti v sodnijskem postopku, ki so prišle na dan tekom konizjske preiskave. Poročilo, kateremu so priložene izpovedi zaslišanih priči, pride v zbornici v torek na vrsto.

Veleizdaja ital. stotnika.

Italijanski vojni minister se je izjavil, da so stotnika Excolessija zaprili radi veleizdaje. Stotnik in njegova žena, kateri je dokazara sokrivda, sta se skušala umoriti, ko so ju prišli. S ponarejenim ključem je Excolessi iz železne blagajne okrožnega poveljništva vzel 300 podob mobilizacijskega in obrežno-obrambenega načrta, kakor tudi sici lijski vojni vojni red z namenom, da jih ponaredi in potem dá nazaj v blagajno. Pri njem so našli obteževalne papirje.

Od francoske vlade je že dobil mnogo denarja, ki ga je porabil, da je plačal dolgo, ki jih je naredil pri igri.

Iz brzojavk.

Dunaj. Govori se, da bodo dež. zbori sklicani 19. septembra.

Teherran. Kolera se je pojavila na raznih mestih ob cesti v Hanadan.

Petrograd. General Hetjašev je imenovan generalnim guvernerjem v Turkestanu.

Rim. »Agenzia Stefani« odločno prekljuje poročila nekaterih listov, češ, da se imajo vršiti pri Benetkah ali kje drugod v Adrijanskem morju s sodelovanjem rezerve iavnovredne vaje eskadre vojnih ladij in torpedovk. Rezervna eskadra se niti ne nahaja v Adrijanskem morju, ampak v Tarentu.

Štajerske novice.

Š Umrl je v Gradcu trgovec in hišni posestnik Adolf Sedmak.

Š Proti nošnji odvetniškega talarja se je z malo večino izrekla štajerska odvetniška zbornica.

Š Politična shoda priredi »Sava«, katoliško-politično društvo za brežiški in sevniški okraj, v nedeljo, dne 24. julija, pri Sv. Antonu, politična občina Blanca pri Sevnici; v nedeljo, dne 31. julija, pa v Dobovi pri Brežicah. Na obeh shodih bo poročal drž. in deželni poslanec g. J. Žičkar.

Š Samomor grobokopa V Smartnem na Pohorju si je z britvijo prerezal žile med lakti na obeh straneh mrliški ogleda in grobokop Jakob Pliberšek, po domače Grosvoj Jakec. Našli so ga mrtvega za mrtvašnico.

Koroške novice.

k Odbor katol. polit. in gospodarstvenega društva za Slovence na Koroškem se je v svoji zadnji seji konstituiral tako-le: Predsednik g. Fr. Grafenauer, podpredsednik g. dr. J. Brejc, tajnik g. J. Dobrovec, blagajnik gospod V. Podgorac, odborniki gg.: Gr. Einspieler, M. Prosek, J. Vošpernik, J. Rozman, dr. L. Ehrlich.

k Družbo trgovcev deklet so prijeli na celovškem koledvoru. »Trgovci« so imeli seboj 15 deklet. Dekleta so odpotali v njihovo domovino, »trgovce« pa v zapor.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 8. julija.

Zahvala sv. očeta. Iz Rima je došla naslednja brzojavka: Sv. oče je sprejel izraze udanosti, ki so mu jih poslale slovenske mladeniške Marijine družbe, ter jim z veseljem podeli apostolski blagoslov. Kardinal Mery del Val.

Letošnje jesenske vojaške vaje se vrše zopet na Koroškem in sicer ob koroško-laski meji, kar gotovo ni brez vsakega pomena, ako uvažujemo, kar se godi onstran meje. Sicer pa vsak gospodar čuva svojo zemljo, akoravno živi s sosedi v prijateljstvu. Tako tudi Avstrija pomnoži svojo mornarico in v trdnjavah ob laski meji je nastanila redne posadke. To sicer ni nič izrednega, pač pa kaže, da polentarjem ne smemo preveč zapupati.

Ciril-Metodov dar. Ljubljanski gospodje bogoslovci so izročili družbi sv. Cirila in Metoda 50 K ob prazniku svetih blagovestnikov. Lepa hvala vrlim gospodom. Naj bo to bodrilo imovitejšim domoljubom, da se ob raznih prilikah spominjajo družbe!

Volilna pravica učiteljc. Kakor smo že včeraj omenili, je v sredo načelno razsodilo upravno sodišče pod predsedstvom grofa Schöbarna, da imajo učiteljice pravico voliti v občinske zastope. Besedo »učitelj« v dotičnih zakonih tolmači upravno sodišče tako, da je hotel zakon dati volilno pravico »učiteljstvu« brez razlike spola. Po tem odloku imajo torej učiteljice aktivno občinsko volilno pravico povsod, izvzemši občine z lastnim statutom, ki izrečno izključuje to pravico. To so mesta Dunaj, Praga, Reichenberg, Črnovice, Celovec, Brno, Trst, Inomest in Bocen. — V Gradcu so že zdaj imele po statutu to pravico. V drugih mestih, kakor v Ljovu, Krakovu, Lincu, Opavi, Solnogradu, Olomucu, Gorici, postane veljavna zadnja razsodba za učiteljice, ki so stare 24 let.

Olika c. kr. uradnika. Z ozirom na poročilo, katero smo objavili dne 2. t. mes. pod gorenjim naslovom, smo od c. kr. okr. sodišča v Treknjem dobili naslednje pojasnilo: Res je, da je prišel dne 30. junija neki gospod duhovnik v zemljeknjižni urad in sicer v spremstvu zemljeknjižnega uradnika. Sli sta skozi pisarno gospoda sodnega pristava, kjer nimajo stranke ničesar opra-

viti. Nato šele je gospod sodni pristav, ki je tudi zemljeknjižni sodnik in ima kot tak pravico in dolžnost, nadzorovati zemljeknjižni urad, stopil v registraturo ter dotičnega gospoda duhovnika, ki se mu ni predstavil, vprašal, kdo da je. Ker ta ni reagiral, je nato gospod sodni pristav ukazal, naj duhovnik zapusti registraturo in njegovo pisarno, ne pa zemljeknjižni urad, rekoč: »Če bi jaz tako prišel k Vam, bi me Vi poglani.« Sicer je pa gospod sodni pristav uljuden in priazen do strank. — Opomba uredništva: Iz vsega sklepamo, da sta bila morda isti dan oba gospoda malo slabe volje in se o priliki lepo sprijaznita.

— Kako je vinogradnikom ravnati s trtami, ki so po tobi poškodovane. Ker je ravnokar v nekaterih krajih naše dežele toča vinograde močno poškodovala, daje podpisani vinogradnikom sledeče navodilo, kako je s takimi trtami ravnati. Ako toča pobije, je predvsem kakih osem do deset dni počakati, da se po njej napravljena škoda v polni meri pokaže. Potem je treba trt dobro pregledati in na naslednji način s ostrim nožem obrezati: 1. Vsa močno ranjena ali zelo razkosana peresa je stran porezati. 2. Na šparonih ali napnjencih je pustiti samo one mladike, katere imajo še kaj ohranjenega grozdja na sebi, druge pa odrezati. Mladike z grozdem se skrajšajo za toliko, kolikor je nujno potreba. Najbolje, ako ostanejo nad zadnjim grozdom še tri do štiri peresa. Izsrte zapernice se zaščipujejo za prvim ali drugim listom. 3. One mladike, katere stoje na reznici (palcu ali ščapu) ter imajo dati les za napravo reznice ali šparonov v prihodnjem letu, je treba posebno skrbno obrezati in ohraniti, ker je drugače tudi trgatav prihodnjega leta izgubljena. Ako so takim mladikam samo vršički odbiti, odrežemo le najbolj poškodovan del istih, ter gledamo, da ostane na koncu kaka zapernica (zalistnik), katere takoj naprej raste in nadomestuje trti odbiti vršiček. Ostale zapernice zaščipujemo za drugim peresom, ker morajo ta peresa namesto odbitih glavnih peres trtati les rediti. Ako so pa te mladike tako pobite, da je le njih spodnji del ohranjen, jih moramo tako obrezati, kakor po navadi pri spomladnem obrezovanju, to je na palec (ali ščape) dveh do treh zdravih odes. Ta odesa pržnejo in dajo tak les, kakor n. pr. letos na zeleno cepljene trte. Vse druge, trti nepotrebne mladike odrežemo, da gre živeti le v one, katero rabimo za prihodnje leto. Ako pa toča še toliko mladik na trti ne pusti, da bi iz njih napravili reznice ali palčke, moramo shraniti in rediti kake dve do tri mladike, katere po navadi poženejo iz starega lesa. 4. Pri vsem tem delu moramo pa skrbeti za to, da tiste mladike, ki so na trti ostale, ohranimo zdrave ter da njih les dobro dozori. Treba je torej vezati, kmalo in večkrat proti peronospori (z galico) škropiti in meseca septembra vsako mladiko za eno tretjino skrajšati. — Bohuslav Skalický, c. kr. viarski nadzornik za Kranjsko v Radolfovem.

— Novice iz Amerike. Pri ameriški narodni slavnosti je bilo letos 14 oseb mrtvih in 483 ranjenih. Lani je bilo 4449 žrtav. Mnogo mest je prepo vedalo nevarno streljanje. — V staro domovino ne more priti na obisk č. gosp. Jožef Zalokar, ker mu ni mogoče dobiti namestnika. — G. Fran Sakser je odpotoval na obisk v staro domovino dne 30. junija s parnikom »La Champagne«. G. Sakser odpotuje po sokolski slavnosti v Toplice pri Novem mestu, da si ozdravi revmatizem, na katerem je letos trpel 13 tednov; potem pa ima važne trgovske posle v Ljubljani, Zagrebu in na Dunaju. Vrniti se bode v New York koncem avgusta. — Nova cerkev v San Franciscu, Cal., so dne 5. junija blagoslovili slovensko-hrvaško cerkev. Blagoslovil jo je slovenski škof Stariha. — Z delom gre v Californiji dobro, vendar je pa delo težko dobiti, ker prihaja tje-kaj vedno več ljudij iz vzhodnih držav.

— Predstava na Brezovici. Vabilo k predstavi, katero priredi »Izobraževalno društvo na Brezovici« v nedeljo, dne 10. julija 1904, pri »Jakovcu« št. 25, ob 3. uri popoldne. Predstavljal se bode burka v enem dejanju: »akletasoba v gostilni prizlategoskik« Sedeži I.—III. vrste po 60 vin., stojčice 20 vin. Čisti dohodek je namenjen za društveno knjižnico. Z ozirom nato se preplačila hvaležno sprejemajo.

— Neznane ga dočka so prijeli v Kostanjevici. Prišli je iz Brežic. Doček je oblečen v sivo obleko s kratkimi hlačami, na glavi ima slamnik. Po govorici mora biti iz Ljubljane. Perilo ima zaznamovano z začetnicama K. H.

— Rop v cerkvi. S Katinare nad Trstom se nam poroča: V noči od 6.—7. t. m. so okradli župno cerkev na Katinari. Odnesli so malo monstranco, cibrij in nekaj zlatnine. Prišli so skozi okno. Vrata so odpirali s ponarejenimi ključji, a ni šlo. Cerkev

je na samem, sicer pri glavni cesti, a kaj pomaga, ko ni nikake policije.

— **Pobegnil** je 13letni učenec Franc Neyer iz Batrice pri Borovnici.

— **V Domžalah** bode prihodnje nedeljo, kakor smo že sporočili, vrtna veselica, katere čisti dohodek je namenjen za podružnico sv. Cirila in Metoda, ki naj bi se ustanovila v tem kraju, kateremu preti velika nevarnost od narodnih neprijateljev. Z ozirom na dobri namen je pričakovati obilne udeležbe.

— **Otrok z dvema glavama.** Žena Ivana Skorjena v Oltri pri kopru je 4. t. m. porodila dobro razvito dete moškega spola z dvema glavama. Dete, ki je premikalo usta in oči na obeh glavah, je živelo šest ur.

— **60letnik dr. Luegerjevo** bodo na Dunaju slovesno praznovali.

— **Ponesrečeni pekovski mojster** Pekovski mojster Jurij Ravnik je v soboto peljal kruh z Bleda v Bchinsko Batrico. Med potjo je padel z voza in si zlomil roko.

— **Imenovan** je ministrskim tajnikom ministerjalni koncipist dr. Josip Šubelj.

— **Ponesrečeni domobranec.** V Cerkljici je padel vojak Ivan Maoti raz neki skedenj in se nevarno poškodoval na križu.

— **Izgubljene knjige** povodom zadnjega sestanka na Bledu so shranjene v župnišču.

Ljubljanske novice.

Matura na tukajšnjem učiteljskišču je bila včeraj dovršena. Napravili so jo: Ivan Arnsšek, Leopold Bähler, Franc Bratoš (z odličje), Mat. Brezovar, Ivan Erbežnik, Konrad Fink, Ivan Gabrovšek, Ivan Garvas, Ivan Golob, Jožef Jeglič, Karol Gregore, Andrej Kenič, Jožef Kobal, Ivan Kravn, Franc Krmelj, Ivan Mrcina, Ivan Stepišnik, Albin Siritar (z odličje), Anton Vočel, Jožef Verbič. Ponavljalni izpit jeseni je bil dovoljen trem kandidatom. Dva kandidata sta od skušnje odstopila.

Koncert v restavraciji pri »Novem svetu« se bo vršil jutri, v soboto, dne 9. t. m., po ravno istem vspredu, kakor je bil naznanjen po lepakih koncert, ki je bil namenjen za dan 25. junija.

Kap je zadela hišnega posestnika gosp. Jož. Vrečko-ta na Sv. Petra nasipu. Poklicani zdravnik g. dr. Ivan Zajec je mogel konstatirati le že nastopivšo smrt.

Koslerjevo pivovarno so včeraj popoldne obiskale tretjeletnice uršulinske privatne pripravnice. Z ljubeznivo prijaznostjo sta g. tovarnar Kosler in njegov vodja pokazala res velikanstvo uravnava te svetovno znane tovarne prav po vseh oddelkih: od velikanskega kotla, kjer so vari in kuha pivo, do kraja, kjer se toči v steklenice in sode. Z zanimanjem so sledile razlaganju posameznih priprav. Končno je priredil g. Kosler vsem še malo južino na lepem svojem vrtu ter dal pokusiti sok, ki se izdeluje v tovarni. Hvaležne za podučno razkazovanje in gostoljubno prijaznost so se poslovile od prijaznega gospoda tovarnarja.

Na dopust je šel na Stajersko za štiri tedne fml. Rudolf pl. Chavanne.

Uboječ pod konjem. Mestnega ubogega Franceta Pezdirja je podrl včeraj voz neke mlekarice. Konj, ki je bil v voz uprežen, je zadel Pezdirja težke rane na glavi. Smrtno nevarno ranjenega Pezdirja so prepeljali v bolnišnico.

Huda prodajalka. Korošica Marija Sontingen je prodajala na tukajšnjem semnju milo. Včeraj se je tako upijajala, da jo je morala policija odpeljati v »šepkamro«.

Brzovlak je danes opoldne imel eno uro zamude. Na Proseku se je pokvaril železniški stroj.

Izgubljena je denarnica z vsebino 12 K, srebrna damska ura s kratko verižico v vrednosti 20 K.

Prememba posesti. Novozidano hišo kolonja Jakoba Preka v Spodnji Šiški je kupil trgovec z moko g. I. Skubic.

Kres na Drenikovem vrhu. Za večer 4. t. m. napovedani kres se zaradi neugodnega vremena ni mogel zaigati in se je sedaj preložil na soboto, dne 9. t. m. zvečer ob 9. uri.

Pri sokolski slavnosti bo v slavnostnem sprevedu 1100 »Sokolov« v opravi, med njimi 730 čeških »Sokolov«.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Divji lovci umorili so lovca grofa Andrassyja v Jablonci na Ogrskem Jožefa Katna. — Radi ogleduštva je bil obsojen v Lipskem kličavničar Julij Davot na tri leta ječe in 1500 mark de-

narne kazni. Izdal je načrte trdnjave Drenhoten Francozi. — Nadvojvoda Oton je imel pljučnico. Na zdravniški svet je moral bivati v Dalmaciji, sedaj pa pride na Južno Tirolsko. — Gospa Hervay je v zaporu pričela pisati svoje spomine. — Z razdelitvijo novih poletnih oblek za vojake okupac deželah so pričeli. — Dragocena zbirka pristnih znamenj, vredna 36.000 kron, je zgorela zasebniku Juliju Enderzu v bližini Budimpešte. Enderz je šel v toplice in zbirko dal shraniti svojemu prijatelju. Sedaj hoče Enderz svojega prijatelja tožiti za odškodnino. — Dijak roparski morilec. V Varšavi je dijak trgovske šole Aleks Iden suhn umoril in oropal svojo 70-letno gospodinjico, tovarnarjevo vdovo Avrelijo Goldman in njeno dekle.

Telefonska in brzajavna poročila.

Japonsko-ruska vojska.

London, 8. junija. Došla so poročila o uspešnih bojih Rusov v Mandžuriji in da je tudi vladivostoško brodovje imelo zmagovite boje.

Petrograd, (Kor.) Admiral Skrydlov v uradno brzajavlja: K rekonoskaciji luke Genzan odposlana flotila ruskih torpedovk je dognala, da ni ondi nobenih japonskih bojnih ladij. — Uničila je več japonskih trgovskih ladij. Japonski vojaki so streljali na torpedovke, ki so odgovarjale. Rusi so prišli Japonce, da so se umaknili v vojašnice, katere so Rusi z granatami zažgali. Rusi niso imeli nobenih izgub. — Oddelek ruskih križaric je pod poveljstvom Bezobrazova 1. t. m. v korejski cesti zadel na sedem japonskih bojnih ladij. Ruske križarice so se obrnile, so bile od sovražnika zasledovane, a sovražnikovo streljanje ni imelo nobenega uspeha. Pozneje je enajst japonskih torpedovk brezuspešno napadlo ruske ladje. Bezobrazov meni, da sta se potopili dve sovražni torpedovki. Prihodnjega jutra ni bilo sovražnika nikjer. Rusi nimajo izgub, ladje se ne poškodovane.

Cifu, 8. julija. (Kor. urad.) Kitajci poročajo, da se je vršil 4. t. mes. za severovzhodno od Port Arturja ležeče višine boj. Rusi so izgubili sto mrtvecev in petdeset ranjencev. Japonski vojaki so zasedli drugo vrsto holmov pri Port Arturju in zbirajo svoje čete na vzhodnem delu poluotoka in korakajo proti glavnemu prelazu za hrbtom Port Arturja. Ta prelaz brani 20.000 mož.

Petrograd, 8. julija. General Saharov brzajavlja: Dne 4. t. m. smo prišli sovražnikove prednje oddelke, da so se umaknili od višin 4 km. severno od Sune čena. Naše streljanje je bilo tako uspešno, da je sovražnik bežal proti Sjunčenu. Naši oddelki so se polastili železnih ške postaje, a so se končno umaknili. Prelaz Dalin je zaseden od dveh sovražnih polkov, Capulinski prelaz ima zaseden mali sovražni oddelek. Naše patrulje so prodrle skozi japonsko obrambno črto do Kandiapudza, a so bile v megli od japonskih bataljonov obkoljene. Boj je trajal jako dolgo, vender so si s pomočjo drugih ruskih čet mogle priboriti izhod. En poročnik, 27 vojakov se ni moglo rešiti. Po poročilih domaćinov so izgubili Japonci v močnem boju pri Tahanan 700 mož.

Vajhajvaj, 8. julija. (Kor. urad.) Tukajšnje angleško brodovje je nenadoma odplulo, ne ve se kam.

London, 8. julija. Del vzhodnih ruskih oddelkov so napadli Japonce po noči z bajoneti in več stotnih Japoncev skoro popolnoma uničili. Drugi ruski nočni napad se ni posrečil, ker so ruski vojaki pričeli upiti »Hura«. Japonci so bili tako pravočasno obveščeni ter so pričeli s toliko silo streljati, da so se Rusi morali umakniti.

London, 8. julija. Kozaki so severno od Port Arturja preprečili združitev dveh japonskih oddelkov. Ruske čete na severu, ki

vedno naraščajo, so v vedni zvezi s Port Arturjem.

Berolin, 8. julija. Ruski listi pravijo, da je Kuropatkinova taktika popolnoma zmedla Japonce, enkrat prod raje, drugi se zopet umikajo. Za hrbtom japonske sramde je jako žalostno. Vse je opustošeno, živil nedostaja. Pri japonskem trenu je poginilo jako mnogo konj, zato sta se dve japonski diviziji morali umakniti v Fenvančen, kjer sta še dve japonski diviziji. Radi delevja se je pričela med Japonci širiti bolezen. Kuroki se boji večjega spopada z Rusi. Splošno se opaža prebrat na bojišču in o vojni sreči. Rusi so pričeli z ofenzivo.

Berolin 8. julija. Iz Daščava poročajo Rusi: Zadnja dva dni so naše čete jako uspešno rekonoscirale na jugu. Vsi boji so se za nas ugodno završili. Dva japonska prednja oddelka sta pobegla pred ruskimi konjeniki. Japonske čete na jugu in jugovzhodu sedaj ne nastopajo več tako številno.

London, 8. julija. Poroča se, da so Japonci v nočnem boju 4. julija imeli 200 mož mrtvih, 500 pa ranjenih.

Benetke, 8. julija. Tu se govori, da so bili aretirani trije avstrijski ogleduhi, ki so fotografirali utrdbe pri sv. Andreju na Lidu in sosednje utrdbe.

Meteorološki poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrar	Nebe	Padavina v 24 urah v mm
7. 9. zveč.	1404	13,2	brezvevtr.	obl.		
8. 7. jut.	741,5	15,3	sl. jzah.			0,0
8. 2. popol.	740,0	28,1	sr. jug.	jasno.		

Srednja včerašnja temperatura 19,6° norm. 19,5°

Neki petošolec išče kakega pisarniškega dela za med počitnice. 1174 2-1

Naslov: N. N. L., p. restante, Kranj.

Ciril-Methodove biškote

zahtevajte slovenski rodoljubi v vsaki prodajalni in pekarni. Ti piškoti so najboljši.

Narčila sprejema družbin založnik S. H. Škerl, Sv. Ivan pri Trstu.

1155

Frano, Davorin, Janko, Alojz, Josip, Marija in Avgustin naznanjamo v svojem in v imenu svojih sorodnikov, da je naša ljuba mati, oziroma stara mati, teta in tašča, gospa

Marija Zajec

danes, dne 7. julija, ob 1¹ uri popoldne, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v starosti 77 let mirno v Gospodu zaspala.

Pogrep bode v soboto, 9. t. m., ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti v Spodnji Šiški, Franc Jožefova cesta št. 152, na pokopališče k sv. Kristofu.

Sv. maša zadušnica se bode brala v cerkvi Marijinega Oznanjenja v Ljubljani.

Blago pokojno priporočamo v molitev in priazen spomin.

Spodnja Šiška, 7. julija 1904.

Venci se hvaležno odklanjajo.

Št. 8472.

Razpis.

1170 3-1

Izpraznjena je služba provizoričnega deželnega živinozdravnika v Ribnici.

S to službo je združen letni užitek 800 K iz deželnega zaklada, nadaljne dohodke pa bo imel dotični organ od nadzorovanja se mov in ogledovanja živine, katero se mu bode poverilo. Istotako je od občin okraja ribniškega pričakovati letni prispevek 400 K. Prosilci za to službo naj pošljejo svoje prošnje z dokazili o starosti, znanju slovenskega in nemškega jezika in o živinozdravniški usposobljenosti

do 10. avgusta 1904

podpisanemu deželnemu odboru.

Od deželnega odbora kranjskega, v Ljubljani, dne 4. julija 1904.

Stanovanje

v I. nadstropju z 2 sobama, kuhinjo, »šrambo in z vsemi priključki«, je v podaljšanih škofovih ulicah, nasproti nove pehotne vojašnice

s 1. avgustom, event. takoj za oddati.

Vpraša naj se v upravnistvu »Slovenca«.

535 52-51

Samo 6 dni!

Havre - New York

vozijo zanesljivo najhitrejši brzoparniki Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz in Havre v Ameriko.

!Znižane cene!

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje edino

oblastveno potrjena potovalna pisarna

ED. ŠMARDAR

v Ljubljani, Dunajska cesta 6, blizu znane gostilne pri »Figovcu«.

Kres

na 1168 1-1

Drenikovem vrhu

se bo žgal v čast slovenskima apostoloma Cirilu in Metodu v soboto, dne 9. t. m., ob 9. uri zvečer.

Trgovskega pomočnika

sprejme tvrdka Oton Homan v Radovljici. Ponudbo je priložilo spričevala in naznaniti čas vetops.

Istotam se sprejme 1173 3-1

učenec in trgovski sluga (sodarski pomočnik ima prednost).

Hiša v Novem mestu na prodaj.

Ista se nahaja na najodličnejšem prostoru glavnega trga, ravno nasproti mestne hiše, je enonadstropna, ima lepo stanovanje in dvoje prodajalnic. Proda se pod ugodnimi pogoji. Več pove lastnik Ferdinand Tomazlič, c. kr. v. š. i. poštni kontrolor v Ljubljani, ali pa g. J. Krajec v Novem mestu.

1169 5-1

Nakup in prodaja

vsakovrstnih dravnih papirjev, srečk, denarjev itd. Kavarovanja za zgube pri krehanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako krehanje. Kulantna izvršitev naročil na borski.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 134 349